

Ny kartläggning: Personer med funktionsnedsättning extra utsatta för hedersvåld

28 februari 2025

Foto: Adobe stock

En ny kartläggning från Myndigheten för delaktighet (MFD) visar att barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning löper en betydligt högre risk att utsättas för våld, särskilt i en hederskontext. Studien avslöjar att dessa grupper är nästan dubbelt så utsatta jämfört med personer utan funktionsnedsättning.

Pernilla Börjesson, chef för Avdelningen för utredning på MFD, betonar att beroendet av familj och bristen på synlighet är några av de faktorer som gör personer med funktionsnedsättning extra sårbara. Hon berättar att utsattheten och våldet orsakar ohälsa och otrygghet samt begränsar möjligheten att delta i samhället. Det är ett stort samhällsproblem, säger hon.

MFD:s kartläggning visar att våld och förtryck i en hederskontext ofta är svårt att upptäcka. Kontroll kan utövas genom att begränsa individens frihet, som att hindra dem från att delta i sociala aktiviteter eller söka stöd. Okunskap och skam kring funktionsnedsättningar bidrar dessutom till att osynliggöra problemet. Studierna visar att yrkesgrupper som arbetar inom exempelvis skola, hälso- och sjukvård samt socialtjänst ofta saknar kunskap om hur hedersrelaterat våld kan ta sig uttryck för dessa grupper.

Serine Gunnarsson, utredare på MFD, påpekar hur viktigt det är att synliggöra dessa frågor och säger att de ser en stor okunskap om hur olika faktorer samverkar, vilket gör det svårt att identifiera och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning.

Rapporten innehåller flera förslag på åtgärder för att förbättra situationen. Några av de förslagen är att ha ökad kunskap och kompetens inom området, utveckla våldsförebyggande arbete, ha bättre förutsättningar för att upptäcka utsatthet samt erbjuda stöd.

MFD har i samband med sitt regeringsuppdrag tagit fram stödmaterial och webbutbildningar för yrkesverksamma som möter barn och unga med funktionsnedsättning. Trots de insatser som gjorts genom regeringsuppdraget finns det fortfarande stora utmaningar kvar. Behovet av mer forskning och kunskap är omfattande, och det krävs en förbättrad ansvarsfördelning mellan myndigheter och verksamheter för att skapa en effektivare hantering av dessa fall.

MFD:s arbete visar att det är avgörande att bygga upp en tillgänglig kunskapsbank och säkerställa att yrkesverksamma har de verktyg som krävs för att identifiera och bemöta hedersrelaterat våld. Endast genom en långsiktig strategi och samordnade insatser kan alla barn och unga få möjlighet att leva ett liv fritt från våld.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com